

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 395/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. septembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], právne zastúpenej advokátkou JUDr. Jarmilou Machovou, advokátska kancelária, Štúrova 10/20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu vlastníckeho práva zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co 289/2013 z 29. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu

vlastníckeho práva zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 289/2013 z 29. októbra 2014.

2. Zo sťažnosti a z jej prílohy vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 1626/97 konal Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) o žalobe žalobcov ([REDACTED]), ktorou sa proti sťažovateľke v procesnom postavení žalovanej domáhali určenia neoprávnenosti jej držby k sporným nehnuteľnostiam (pozemky) a určenia svojho podielového spoluvlastníctva k týmto nehnuteľnostiam, pričom okresný súd rozsudkom z 11. októbra 2012 rozhodol, že žalovaná sťažovateľka nie je oprávnenou držiteľkou sporných nehnuteľností (prvý výrok rozsudku), že zamietla žalobu v časti, v ktorej sa žalobcovia domáhali určenia, že žalovaná sťažovateľka je oprávnenou držiteľkou sporných nehnuteľností z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov na tomto určení (druhý výrok rozsudku), že žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností v okresnom súdom určených spoluvlastníckych podieloch (tretí výrok rozsudku), a napokon určil, že žalovaná sťažovateľka nesplnila zákonné predpoklady, aby bola ako vlastníčka sporných nehnuteľností zapísaná v katastri nehnuteľností (štvrtý výrok rozsudku).

3. Na základe odvolania podaného sťažovateľkou proti prvému, tretiemu a štvrtému výroku označeného rozsudku okresného súdu konal vo veci ako odvolací súd krajský súd, ktorý sťažnosťou napadnutým rozsudkom sp. zn. 11 Co 289/2013 z 29. októbra 2014 rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutých výrokoch potvrdil, t. j. vo výroku, že žalovaná sťažovateľka nie je oprávnenou držiteľkou sporných nehnuteľností, že ich podielovými spoluvlastníkmi sú žalobcovia a že sťažovateľka nesplnila zákonné predpoklady, aby bola ako vlastníčka sporných nehnuteľností zapísaná v katastri nehnuteľností.

4. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľka namieta arbitrárnosť záverov krajského súdu stotožňujúceho sa s okresným súdom o tom, že na jej strane, ako aj na strane jej právnej predchodkyne nebola splnená zákonná požiadavka dobromyseľnosti držby sporných nehnuteľností pre účely vydržania vlastníckeho práva k nim. Tento záver mal krajský súd podľa sťažovateľky ústavne neudržateľným spôsobom odvodiť iba zo znenia „oznámenia“ z 3. apríla 1954 o pridelení sporných nehnuteľností jej právnej predchodkyňi, v ktorom malo byť uvedené, že jej právnej predchodkyňi sa pridelujú sporné nehnuteľnosti s tým, že „... príslušné opatrenia ako vyvlastnenie a prepis v pozemkovej knihe sa prevedie dodatočne...“, o čom mala byť právna predchodkyňa sťažovateľky dodatočne upovedomená, na základe čoho mal krajský súd vyvodiť, že tak sťažovateľka, ako aj jej právna predchodkyňa museli mať vedomosť o tom, že im mestským národným výborom pridelené sporné nehnuteľnosti nemajú vo vlastníctve, t. j. že im nepatria, keďže k dodatočnému (v oznámení avizovanému) prevodu ich vlastníctva nedošlo, preto im nesvedčala dobromyseľnosť pri ich držbe a užívaní. Podľa sťažovateľky krajský súd v súvislosti s posúdením otázky dobromyseľnosti držby pri vydržaní «... nereflektuje v dostatočnej miere reálnu situáciu, aká existovala v prvej polovici 50-tych rokov, keď k rozhodujúcim udalostiam došlo.

S účinnosťou od 01. 01. 1951 prestal mať zápis vlastníckeho práva v pozemkovej knihe konštitutívny právny význam, čo znamenalo, že k prevodu vlastníckeho práva mohlo dôjsť a dochádzalo aj bez jeho „prepísania“ v pozemkovej knihe. Pozemno-knižný stav vlastníctva nehnuteľností sa od tej doby začal rozchádzať so skutočným stavom vlastníckeho práva a väčší význam nadobudli rôzne administratívne akty (najčastejšie miestnych orgánov štátnej správy), o ktoré sa opierali právne vzťahy k nehnuteľnostiam.».

5. Okrem toho sťažovateľka považuje za arbitrárne aj závery krajského súdu, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nemohla nadobudnúť ani ich spracovaním „... tým, že sporný pozemok som v dobrej viere spracovala postavením stavby na ňom, čo tak isto viedlo podľa vtedy platného práva k nadobudnutiu vlastníckeho práva k sporným pozemkom. Ani túto moju argumentáciu všeobecné súdy neakceptovali, a to v podstate

z rovnakého dôvodu, teda preto, že podľa ich názoru som pri stavbe domu nemohla byť dobromyseľná v tom, že vlastnícke právo k sporým pozemkom mi patrí.“

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 289/2013 rozsudkom č. k. 11 Co 289/2013-516 z 29. 10. 2014 porušil čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Co 289/2013-516 z 29. 10. 2014 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť sťažovateľke trovy jej právneho zastúpenia na účet jej advokáta do 30 dní od právoplatnosti.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. V súvislosti so sťažovateľkou napádaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

10. Krajský súd svoj rozsudok odôvodnil takto:

«V preskúmvanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, na správnosť ktorých poukazuje, ako aj s odôvodnením napadnutého rozsudku. Iba na doplnenie správnosti rozhodnutia reagujúc na odvolacie námietky žalovanej ho dopĺňa o ďalšie dôvody...

Žalovaná v odvolaní v rámci uplatneného odvolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podanou argumentáciou namieta správnosť právnych záverov súdu prvého stupňa, že nenadobudla vlastníctvo k nehnuteľnostiam ani vydržaním a ani spracovaním...

Jedným zo zákonných predpokladov nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním je oprávnená držba. Právnou teóriou a aj súdno-aplikačnou praxou je ustálené,

že oprávneným je držiteľ, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí. Rozlišujúcim znakom medzi držbou oprávnenou a neoprávnenou je teda dobromyseľnosť, resp. nedobromyseľnosť držiteľa, pričom otázku dobromyseľnosti je potrebné posudzovať „so zreteľom na všetky okolnosti daného prípadu“. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť, ako vnútorný psychický stav je potrebné objektivizovať s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k faktickému nakladaniu s vecou. Z týchto okolností potom možno usúdiť, či držiteľ mohol alebo nemohol rozpoznať, že mu vec alebo právo skutočne patrí. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva (právneho titulu), teda tzv. uchopenia sa držby. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám o sebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva. V dobrej viere je teda držiteľ, ktorý sa domnieva, že mu držaná vec patrí, aj keď v skutočnosti tomu tak nie je. Držiteľ je teda ohľadom existencie svojho práva v omyle, ktorý sa môže vzťahovať k právnym skutočnostiam, k osobám alebo k právnej úprave. Základom oprávnenej držby je ospravedliteľný omyl. O takýto omyl ide vtedy, ak k nemu došlo napriek tomu, že mýliaci postupoval s obvyklou opatrnosťou, ktorú možno so zreteľom k okolnostiam konkrétneho prípadu požadovať. O ospravedliteľný omyl naopak nejde vtedy, ak mýliaca sa osoba z nedbanlivosti nevyužila možnosť overiť si rozhodujúce skutočnosti. Držiteľ, ktorý drží vec na základe takého (neospravedliteľného) omylu môže byť síce v dobrej viere, avšak nie „so zreteľom ku všetkým okolnostiam“ a preto nemôže byť držiteľom oprávneným. O dobromyseľnú držbu nemôže ísť, keď držiteľ veci od počiatku vedel o skutočnostiach spôsobilých objektívne (u každého iného nachádzajúceho sa v obdobnej situácii) vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec patrí.

Súd prvého stupňa pri posudzovaní dobrej viery právnej predchodkyne žalovanej pri vstupe do držby pozemku vychádzal z vyššie uvedených zásad a dospel k správne právnemu názoru, že tento zákonný predpoklad nie je naplnený. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že jednoznačne a zrozumiteľne formulovaný obsah „Oznámenia“ z 3. 4. 1954 v znení: „príslušné opatrenia ako vyvlastnenie a prepis

v pozemkovej knihe sa prevedie dodatočne“, svedčí o tom, že právna predchodkyňa žalovanej nemohla byť dobromyseľná, že pozemok pridelený na stavbu domu jej vlastnícky patrí. Skutočnosť vyplývajúca z „Oznámenia“, že v čase pridelenia pozemok nebol vyvlastnený, nemohla viesť právnu predchodkyňu žalovanej k presvedčeniu, že nadobúda vlastníctvo k nemu. So zreteľom na „tieto okolnosti“ možno usúdiť, že právna predchodkyňa žalovanej nemohla byť dobromyseľná, keďže pri bežnej opatrnosti z vyššie uvedeného textu „Oznámenia“ mohla rozpoznať, či jej vlastnícke právo skutočne patrí. Vzhľadom na faktické odovzdanie pozemku pre stanovený účel, mohla mať síce subjektívny pocit oprávneného držiteľa, tento však nemôže byť sám o sebe podkladom pre vydržanie, keďže nebol podložený takými okolnosťami, ktoré objektívne zakladali oprávnenosť držby. Nesplnením tejto podmienky, nemohlo dôjsť právnou predchodkyňou žalovanej k nadobudnutiu sporných nehnuteľností vydržaním, na základe čoho ani žalovaná nemohla titulom vydržania stať sa ich oprávneným držiteľom a nesplnila ani zákonné podmienky, aby na základe notárskeho osvedčenia N 158/97, Nz 206/97 zo 6. 8. 1997 vydaného podľa zák. č. 293/1992 Zb. bola zapísaná ako výlučná vlastníčka predmetných nehnuteľností.

Odvolacie námietky žalovanej smerujúce proti právnemu posúdeniu otázky vydržania nehnuteľností nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku v napadnutých výrokoch.

V rámci uplatneného odvolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci žalovaná vytýkala súdu prvého stupňa aj nesprávnosť jeho záveru, že nenadobudla vlastníctvo k nehnuteľnostiam ani spracovaním podľa § 125 a nasl. stredného OZ per analogiam. Pokiaľ ide o dôvody uvedené žalovanou v tejto časti odvolania, odvolací súd ich akceptuje do tej miery, že judikatúra súdov k ust. 125 a nasl. stredného OZ nasvedčuje, že tieto ustanovenia sa vzťahovali nielen na tzv. socialistické právnické organizácie, ale aj na fyzické osoby (občanov). Ostatné dôvody či námietky v odvolaní k tejto otázke však odvolací súd nepovažuje za náležité opierajúc sa pritom o nasledovné: Problematikou neoprávnenej stavby, to znamená stavby na cudzom pozemku bez zriadenia práva stavby (čo je podľa žalovanej aj jej prípad) v dobe platnosti zák. č. 141/1950 Zb. (tzv. stredný OZ) sa podrobne zaoberá rozhodnutie NS ČR publikované pod č. 26, ročník 2001 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovísk. V tomto rozhodnutí sa (opakovane) uvádza, že vzťah medzi

stavebníkom a vlastníkom pozemku je potrebné posúdiť podľa § 125 a nasl. OZ z r. 1950. Je teda potrebné vychádzať nielen zo samotného ust. § 125, ale z nasledujúcich ustanovení tohto zákona, pretože úprava dôsledkov spracovania cudzej veci v OZ tvorí ucelený systém noriem, z ktorého nemožno vyňať jednotlivé ustanovenia. Zdôrazňuje sa v ňom, že zákon kladie dôraz na dobrú vieru spracovateľa. Vychádzajúc z tejto komplexnej úpravy a zákonnej podmienky dobrej viery spracovateľa, preto nemožno vychádzať z toho, že stavebník sa stáva vo všetkých prípadoch vlastníkom zastavaného pozemku. Takýto prístup by totiž mimo iného zvýhodnil neoprávneného stavebníka proti stavebníkovi oprávnenému; zatiaľ čo neoprávnený stavebník (akým by mala byť aj právna predchodkyňa žalovanej - pozn. odvolacieho súdu) by sa stal vlastníkom pozemku i stavby na nej zriadené - ako to uvádza vo svojom odvolaní žalovaná - ten, komu by svedčilo právo stavby, by nadobúdala iba vlastníctvo ku stavbe. V tejto súvislosti v citovanom rozhodnutí sa ďalej uvádza, že v prípade nedostatku práva stavby by ten, kto staval v dobrej viere mal rovnaké postavenie ako ten, kto vedome porušoval právo vlastníka pozemku. Takéto dôsledky by boli neprijateľné. Keďže podmienka dobromyseľnosti spracovania (vo vzťahu k pozemku, na ktorom bola zriadená stavba) ako základná podmienka nadobudnutia vlastníctva spracovaním podľa § 125 a nasl. stredného OZ u právnej predchodkyne žalovanej nebola naplnená, tak ako to správne vyhodnotil a odôvodnil súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí, nemohla nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam ani spracovaním. Aj tento právny záver súdu prvého stupňa je vecne správny.»

11. Citované rozhodnutie krajského súdu pri posúdení otázky vydržania na strane sťažovateľky a jej právnej predchodkyne je založené na zistení o absencii jedného z jeho principiálnych zákonných predpokladov, ktorým je dobromyseľnosť. Krajský súd tak, ako pred ním aj okresný súd, založil svoj záver o deficite dobromyseľnosti u sťažovateľky a jej právnej predchodkyne na zistení o ich preukázateľnej vedomosti, že k prevodu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam sa po ich faktickom pridelení im do užívania vyžadovalo ešte rozhodnutie o ich vyvlastnení a následný zápis o de iure zmene vlastníka do pozemkovej knihy. O tejto skutočnosti bola právna predchodkyňa sťažovateľky preukázateľne informovaná v „oznámení“ z 3. apríla 1954 o pridelení jej týchto sporných

nehnutelností do užívania, nie však do vlastníctva. V preskúvanom konaní však sťažovateľka nepreukázala a ani vykonaným dokazovaním nebolo zistené, žeby k vydaniu vyvlastňovacieho rozhodnutia a k zápisu o zmene vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v skutočnosti aj došlo.

12. V uvedených súvislostiach ústavný súd podotýka, že záver o absencii dobromyseľnosti ako elementárneho predpokladu vydržania vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam je posilnený nielen uvedenou skutočnosťou o nespochybniteľnom znení „oznámenia“ z 3. apríla 1954, ale, ako to z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, aj dokazovaním zistenou skutočnosťou, s ktorou sťažovateľka nerozporuje, a to že už právna predchodkyňa sťažovateľky, súc si zrejme vedomá, že sporné nehnuteľnosti, na ktorých postavila dom, nie sú v jej vlastníctve, vyvíjala preukázateľné aktivity smerom k právnym predchodcom žalobcov, vo vlastníctve ktorých tieto sporné nehnuteľnosti boli pred ich pridelením mestským národným výborom právnej predchodkyni sťažovateľky, aby sa s nimi dohodla na vyporiadaní vlastníckych vzťahov k týmto sporným nehnuteľnostiam ich odkúpením, k čomu však kvôli nezhode o ich cene napokon nedošlo.

13. Vzhľadom na uvedené zistenia, ako aj vzhľadom na znenie § 112 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník (tzv. stredný Občiansky zákonník) účinného v rozhodnom čase (t. j. k 3. aprílu 1954, kedy bolo vydané „oznámenie“ o pridelení sporných nehnuteľností právnej predchodkyni, pozn.), podľa ktorého „*Prevod vlastníctva k nehnuteľným veciam, zapísaným v pozemkovej alebo železničnej knihe, zapíše sa do týchto kníh*“, nie je podľa ústavného súdu možné pripísať žiadnu relevanciu ani obrannej argumentácii sťažovateľky, podľa ktorej mala v rozhodnej dobe pridelenia jej sporných nehnuteľností prioritu uplatňovaná obyčaj pri prevode vlastníctva k nehnuteľnosti založená na predpoklade vlastníctva faktického užívateľa pozemku pred de iure zápisom vlastníctva v pozemkovej knihe, ktorý (zápis) nemal mať podľa sťažovateľky v tomto rozhodnom období „... *konštitutívny právny význam*...“, takže podľa nej mohlo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, «... *aj bez jeho „prepísania“ v pozemkovej knihe*...». Uvedená argumentácia sťažovateľky je však vzhľadom na uvedené zistenia a znenie

stredného Občianskeho zákonníka účinného v rozhodnom čase zjavne bezpredmetná v možnosti ovplyvniť záver krajského súdu o tom, že sťažovateľka a jej právna predchodkyňa nemohli byť vzhľadom na všetky objektívne okolnosti pri vynaložení primeranej obozretnosti dobromyseľne presvedčené, že im sporné nehnuteľnosti patria.

14. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku krajského súdu k otázke nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti jej spracovaním, sťažovateľka namieta, že krajský súd sa nevyšporiadal s jej tvrdením, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam „... mohla nadobudnúť aj spracovaním... teda tým, že sporný pozemok som v dobrej viere spracovala postavením stavby na ňom...“, čo malo viesť podľa sťažovateľky „... podľa vtedy platného práva k nadobudnutiu vlastníckeho práva k sporným pozemkom.“ (sťažovateľka nekonkretizovala, na základe akých právnych noriem k takýmto záverom dospela, pozn.).

15. V uvedenej súvislosti ústavný súd podotýka, že v rozpore s uvedeným tvrdením sťažovateľky sa krajský súd s otázkou nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti jej spracovaním v rozhodnom čase riadne vyšporiadal, pričom poukázal na skutočnosť, že v zmysle účinnej právnej úpravy zriadenie práva stavby na cudzom pozemku ešte nemalo bez ďalšieho automaticky za následok aj prevod vlastníckeho práva k tomuto pozemku na vlastníka stavby. Krajský súd v tejto spojitosti tiež poukázal na to, že v prípade iného výkladu by to malo za následok pozitívnu diskrimináciu vlastníka stavby, ktorý by vedome (nedobromyseľne) staval na cudzom pozemku s cieľom nadobudnúť tak aj vlastníctvo tohto cudzieho pozemku, oproti dobromyseľnému vlastníkovi stavby, ktorý by staval na cudzom pozemku v dobrej viere, že pozemok je jeho (inými slovami, ktorý by nestaval na cudzom pozemku z vypočítavosti získať tak vlastníctvo aj k pozemku).

16. Podľa ústavného súdu z uvedených záverov vyplýva záver, že aj v prípade nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti jej spracovaním formou zriadenia stavby bola nevyhnutnou podmienkou dobromyseľnosť vlastníka stavby o vlastníctve pozemku, na ktorom staval, tak ako to uzavrel aj krajský súd. Napokon aj samotná sťažovateľka uviedla, že vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam mohla nadobudnúť tak, že ich „v dobrej

viere spracovala“, avšak z vykonaného dokazovania vyplynulo, tak ako už bolo uvedené, že na strane sťažovateľky a jej právnej predchodkyne nebola „*dobrá viera*“ v tomto smere daná.

17. O nutnosti skúmania podmienky dobromyseľnosti aj pri nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti jej spracovaním svedčí aj § 125 stredného Občianskeho zákonníka účinného v rozhodnom čase (t. j. k 13. februáru 1956, kedy bolo pre právnu predchodkyňu sťažovateľky zriadené právo stavby, pozn.), podľa znenia adekvátnej časti ktorého „Ak cudziu vec dobromyseľne spracuje...“, pričom súčasne podľa § 155 v tom istom čase účinného stredného Občianskeho zákonníka „Vlastníkom stavby môže byť osoba rozdielna od vlastníka pozemku“, podľa jeho § 159 „... možno na cudzom pozemku zriadiť trvalú stavbu len na základe práva stavby“, pričom podľa § 160 „Právo zriadiť si trvalú stavbu na cudzom pozemku (právo stavby) vzniká zo zákona alebo úradným výrokom alebo smluvou“ a podľa § 165 „Právo stavby sa zapíše v pozemkovej alebo železničnej knihe, a to aj vtedy, ak je právo stavby zriadené priamo zákonom alebo úradným výrokom.“.

18. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že závery krajského súdu v napádanom rozsudku sp. zn. 11 Co 289/2013 z 29. októbra 2014 sú ústavne udržateľné a podľa ústavného súdu im nemožno vyčítať rozporupnosť, svojvoľnosť a neodôvodnenosť, ktoré by mali za následok arbitrárnosť tohto rozsudku krajského súdu, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

19. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno

považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

20. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní úhrady trov konania sú viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto nárokoch sťažovateľky už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2015